

	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи	
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи, протокол №1 від 27 серпня 2025 р.		
Назва курсу	Економіка підприємства та соціально-трудові відносини	
Викладач	Семикіна Марина Валентинівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи	
Контактний телефон	+380993459365	
E-mail	semikinaMV@i.ua	
Обсяг та ознаки дисципліни	Нормативна дисципліна. Форма контролю: екзамен. Загальна кількість кредитів – 5, годин – 150, у т.ч. лекції – 32 годин, практичні заняття – 32 годин, самостійна робота – 56 години. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська	
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Telegram за домовленістю.	
Пререквізити	Потребує знань з економічної теорії. Забезпечуючими дисциплінами по відношенню до курсу є державне регулювання економіки, а також вища та прикладна математика, інформаційні системи і технології (цикли обробки статистики).	

1. Мета і завдання дисципліни

Освітня компонента «Економіка праці та соціально-трудові відносини» спрямована на формування цілісного розуміння закономірностей використання людського потенціалу у сфері праці та набуття практичних умінь для управління продуктивністю, оплатою й умовами праці, розвитку

соціального діалогу та забезпечення гідної і безпечної праці.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економіка праці та соціально-трудові відносини» є забезпечення у здобувачів достатнього рівня теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для:

- розуміння закономірностей і механізмів функціонування ринку праці, регулювання зайнятості, безробіття та соціально-трудових відносин на різних економічних рівнях;
- формування знань про організацію праці, нормування, планування робочого часу та чинники зростання продуктивності;
- оволодіння сучасними методами аналізу та прийняття економічно обґрунтованих рішень щодо оплати та стимулювання праці, дотримання державних гарантій і соціальних стандартів;
- набуття здатності розробляти й упроваджувати управлінські рішення у сфері мотивації, розвитку персоналу, охорони праці й запобігання виробничим ризикам;
- підвищення ефективності використання трудового потенціалу на засадах гідної праці, соціальної відповідальності, недискримінації та правової коректності.

Завдання навчальної дисципліни полягають у формуванні у здобувачів компетентностей, що передбачені освітньо-професійною програмою, зокрема:

- формування здатності до системного аналізу та розв'язання комплексних завдань у сфері ринку праці, зайнятості, безробіття та інституційних умов соціально-трудових відносин;
- набуття навичок роботи з даними та нормативною базою, вміння критично аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати;
- вміння розробляти креативні рішення з організації та мотивації праці, балансування робочого часу, підвищення продуктивності;
- набуття навичок щодо управління персоналом, розвитку компетентностей і внутрішньої мобільності, запобігання професійним ризикам та забезпечення охорони праці.

2. Результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- СК 3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.
- СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.
- СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
- ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
- ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і ме годі отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
- ПРН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
- ПРН16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
- ПРН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти дотримуються принципів академічної доброчесності та усвідомлюють наслідки їх порушення. Відвідування занять є важливою складовою навчання: усі здобувачі мають бути присутні на лекціях і практичних заняттях курсу. Пропущені заняття підлягають відпрацюванню не пізніше ніж за тиждень до початку заліково-екзаменаційної сесії. Недопустимі: запізнення; користування мобільними телефонами, планшетами та іншими пристроями під час занять з ненавчальною метою; списування та плагіат; несвоєчасне виконання завдань. Освітній процес у Центральнотехнічному національному технічному університеті здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

№	Назва теми	Кількість годин (л/п/с)
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РИНКУ ПРАЦІ, ЗАЙНЯТОСТІ ТА ТРУДОВИХ ВІДНОСИН		
1	Тема 1. «Економіка праці та соціально-трудова відносини» як навчальна дисципліна Предмет, об'єкт, завдання та місце навчальної дисципліни «Економіка праці та соціально-трудова відносини в системі економічних наук. Сутність праці, її види. Основні категорії економіки праці. Методи дослідження в економіці праці.	2/2/4
2	Тема 2. Ринок праці: структура та механізми функціонування Попит на працю, пропозиція праці, рівновага на ринку праці та ціна робочої сили. Сегментація ринку праці та його інституційне середовище. Роль держави, професійних спілок та організацій роботодавців у регулюванні ринку праці.	2/2/4
3	Тема 3. Зайнятість і безробіття Поняття та форми зайнятості; повна, часткова, нестандартна зайнятість. Безробіття: види, причини, показники та соціально-економічні наслідки. Державна політика сприяння зайнятості: активні й пасивні заходи.	2/2/4
4	Тема 4. Людський капітал і професійний розвиток Сутність людського капіталу та його формування. Інвестиції в освіту і професійну підготовку: економічна доцільність та віддача. Безперервний розвиток компетентностей і кваліфікацій.	2/2/5
5	Тема 5. Продуктивність праці Поняття рівня й динаміки продуктивності праці; чинники зростання. Показники вимірювання продуктивності: натуральні, вартісні та трудові. Напрями підвищення продуктивності: удосконалення організації праці та технологій.	2/2/5
6	Тема 6. Нормування праці та організація робочого часу Принципи нормування праці, види норм і підходи до їх установа. Баланс робочого часу, режими праці та відпочинку. Планування трудомісткості робіт і скорочення втрат робочого часу.	2/2/5
7	Лекція 7. Охорона праці та безпека праці Організація системи управління охороною праці на підприємстві. Оцінка та попередження виробничих ризиків, профілактика травматизму. Культура безпеки праці та збереження здоров'я працівників.	2/2/5
8	Лекція 8. Соціально-трудова відносини Сутність, принципи та суб'єкти соціально-трудових відносин. Колективні переговори, колективні договори та угоди. Вирішення трудових конфліктів: посередництво, примирні процедури, страйк.	2/2/5
9	Тема 9. Трудове право та регулювання праці Джерела трудового права. Трудовий договір і його види. Робочий час, час відпочинку, дисципліна праці та відповідальність сторін. Забезпечення рівних можливостей і недопущення дискримінації у праці.	2/2/5
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ОПЛАТИ ПРАЦІ, УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ТА СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ		
10	Тема 10. Нерівність доходів і диференціація оплати праці Показники нерівності та диференціації доходів населення. Причини відмінностей в оплаті праці та соціально-економічні наслідки. Політика зменшення нерівності в оплаті праці.	2/2/5
11	Тема 11. Оплата праці: форми та системи Державні гарантії в оплаті праці. Форми та системи оплати праці. Тарифна та безтарифна системи. Почасова та відрядна форми оплати праці, преміювання. Оплата за результатами праці та компетентностями.	2/2/4
12	Тема 12. Мінімальна заробітна плата і соціальні стандарти доходів Економічна сутність мінімальної заробітної плати та її вплив на ринок праці. Прожитковий мінімум, середня та медіанна заробітна плата. Індексація грошових доходів населення.	2/2/4

13	Тема 13. Мотивація праці та залученість персоналу Теорії мотивації праці та їх практичне застосування. Мотиви у сфері праці. Матеріальні та нематеріальні стимули праці. Оцінювання залученості персоналу та зв'язок із результативністю в мотиваційному менеджменті.	2/2/4
14	Тема 14. Планування й управління персоналом Планування чисельності та складу персоналу, кадровий резерв. Підбір, відбір і адаптація працівників. Утримання персоналу, плинність кадрів і робота з талантами.	2/2/4
15	Тема 15. Трансформації у сфері праці Техніко-технологічні зміни та їх вплив на працю і зайнятість. Дистанційна та гнучка зайнятість: організація, облік і контроль результатів. Підвищення кваліфікації та перенавчання в умовах змін.	2/2/5
16	Тема 16. Макроекономічні аспекти ринку праці та політика зайнятості Взаємозв'язок економічного зростання, інфляції та безробіття. Державна політика зайнятості та доходів населення. Інформаційні джерела моніторингу ринку праці та офіційна статистика.	2/2/5
	Разом	32/32/56

5. Критерії та засоби оцінювання

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, як рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує студент, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінку «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача вищої освіти протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Протягом семестру здобувач може отримати max. 60 балів, у тому числі: перший контроль – 20 балів, другий контроль – 20 балів, третій контроль – 20 балів; 40 балів виносяться на екзамен.

5. Методичне забезпечення навчальної дисципліни:

- Семикіна М. В., Бугаєва М. В., Запірченко Л. Д. та ін. Економіка праці та соціально-трудові відносини: практикум: навч. посіб. Кропивницький: ЦНТУ, 2020. 224 с. Електронний ресурс: dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/9588/1/Praktykum_EP_STV.pdf
- Семикіна М. В., Смутчак З. В., Пасєка С. Р. Сучасна теорія соціально-трудових відносин: курс лекцій: навч. посіб. Кропивницький: видавець Лисенко В. Ф., 2020. 236 с. Електронний ресурс: dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/10307/1/STV.pdf

6. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Іляш О. І., Черненко Н. О., Шевчук О. А. та ін. Економіка праці і соціально-трудові відносини: підручник для здобувачів ступеня бакалавра (051 «Економіка»). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2023. 371 с. Електронний ресурс: ela.kpi.ua/handle/123456789/63581
2. Ільїч Л. М., Акіліна О. В. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник. Київ: Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2020. 952 с. Електронний ресурс: elibrary.kubg.edu.ua/33738/1/Akilina_L_Illich_EP_pidruch_FITU.pdf
3. Іляш О. І., Гринкевич С. С., Шевчук О. А. та ін. Економіка праці і соціально-трудові відносини: практикум: навч. посіб. (051 «Економіка»); за заг. ред. О. І. Іляш. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 150 с. Електронний ресурс: ela.kpi.ua/handle/123456789/35398
4. Назарова Г. В. Економіка праці: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с. Електронний ресурс: econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/Nazarova.-Ekonomika-pratsi_2019.pdf
5. Семикіна М. В., Бугаєва М. В., Запірченко Л. Д. та ін. Економіка праці та соціально-трудові відносини: практикум: навч. посіб. Кропивницький: ЦНТУ, 2020. 224 с. Електронний ресурс: dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/9588/1/Praktykum_EP_STV.pdf
6. Семикіна М. В., Смутчак З. В., Пасєка С. Р. Сучасна теорія соціально-трудових відносин: курс лекцій: навч. посіб. Кропивницький: видавець Лисенко В. Ф., 2020. 236 с. Електронний ресурс: dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/10307/1/STV.pdf
7. Ткачук В. А., Ланченко Є. О., Балан О. Д., Гаврилюк І. П. Економіка праці й соціально-трудові відносини: навч. посібник. Київ: НУБіП України, 2022. 616 с. Електронний ресурс: nubip.edu.ua/sites/default/files/u122/ekonomika_praci_navch_posibnyk_2022.pdf
8. Карпіщенко О. І. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник. Суми: Сумський державний університет, 2024. 349 с. Електронний ресурс:

Додаткова література

9. Ільїч Л. М. Структурні трансформації транзитивного ринку праці України: монографія. Київ: Алерта, 2017. 608 с. Електронний ресурс: idss.org.ua/monografii/Illich_LM_mono_2017.pdf
10. Колот А.М., Герасименко О.О., Шевченко А.С. Нові виклики для теорії та практики людського капіталу в умовах становлення «індустрії 4.0»: компетентнісний аспект. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск №53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-8>
11. Колот А.М., Герасименко О.О. Праця XXI: філософія змін, виклики, вектори розвитку: монографія. Київ : ХНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2021. 487 с.

12. Колот А.М., Рябоконь І.О., Бабій Ю.М. Соціально-трудоий вимір економіки платформ. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск № 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-110>
13. Колот А. М., Рябоконь І. О., Бабій Ю.М. Якість зайнятості за нової соціоекономічної реальності: теоретико-методологічні засади. *Соціально-трудоі відносини : теорія і практика*. 2024. №14 (1). DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/slntp.14\(1\).2024.02](http://dx.doi.org/10.21511/slntp.14(1).2024.02)
14. Людський розвиток в Україні: пріоритети розвитку сільських поселень у контексті децентралізації управління / за ред. Е.М. Лібанової; відп. за вип. О.В. Макарова, Т.А. Заяць ; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. Київ : Академперіодика, 2020. 354 с.
15. Мотиваційні механізми розвитку економіки на етапі євроінтеграції: колективна монографія / М. В. Семикіна, С. Д. Лучик, Л. Д. Запирченко та ін. Кропивницький: ЦНТУ, 2022. 281 с. Електронний ресурс: <dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/12306>
16. Професійний розвиток персоналу підприємств в системі мотиваційного менеджменту: колективна монографія / М. В. Семикіна, С. В. Дудко, А. А. Орлова та ін. Кропивницький: КОД, 2021. 440 с. Електронний ресурс: <dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10935>
17. Семикіна М., Бугасва М. Стратегічне ділове спілкування: інструмент для формування стабільних соціально-трудоих відносин та розвитку людського потенціалу. *Вісник економічної науки України*. 2025/№1(48). С.125-133.
18. Семикіна М. В., Дмитришин Б., Журило І., Запирченко Л. Кадровий потенціал підприємства: методологія дослідження формування, оцінки та нарощування конкурентних переваг. *Академічні візії*. 2025, Вип. 39. Електронний ресурс: <academy-vision.org/index.php/av/article/view/1683>
19. Семикіна М. В., Запирченко Л. Д., Семикіна А. В. Розвиток ринків праці України та ЄС: специфіка молодіжної зайнятості. *Академічні візії*. 2023, № 17(23). Електронний ресурс: <academy-vision.org/index.php/av/article/view/398>
20. Семикіна М. В., Нісфоян С., Запирченко Л., Семикіна А. Формування кадрового потенціалу в системі управління конкурентоспроможністю підприємства на етапі повоєнної розбудови економіки. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 2024, 330(3): 549–556. Електронний ресурс: <herald.khmn.edu.ua/index.php/herald/article/view/1616>
21. Семикіна М. В., Костишина А. І., Семикіна А. В. Формування мотивованості персоналу в умовах інноваційних трансформацій праці, цифровізації економіки, викликів та загроз. *Наукові праці ЦНТУ. Економічні науки*, 2024, Вип. 12(45): 7–19. Електронний ресурс: <dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/15000>
22. Семикіна М. В., Сікорака В. І., Сікорака І. О. Інноваційні зміни у змісті праці та зайнятості в умовах діджиталізації та руху в ЄС. *Науковий вісник Львівної академії. Серія: економіка, менеджмент та право*. 2023, Вип. 8: 29–40. Електронний ресурс: <fmnzb.sfa.org.ua/wp-content/uploads/2023/06/5.pdf>
23. Семикіна М. В., Дудко С. В., Гуменюк О. С. Мотиваційний механізм професійного розвитку працівників в контексті підвищення якості трудового життя. *Вісник ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Економічні науки*. 2021, Вип. 1: 35–48. Електронний ресурс: <econom-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/4209>
24. Соціальна економіка: навч. посіб. / Г. В. Назарова, С. Ю. Гончарова, Ю. В. Сотнікова, Н. В. Аграмакова. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 275 с. Електронний ресурс: <library.hneu.edu.ua/handle/123456789/20000>
25. Цимбалюк С. О. Індикатори оцінювання політики оплати праці у контексті реалізації принципів гідної праці. *Економіка та держава*. 2018, № 4: 12–16. Електронний ресурс: <economy.in.ua/?op=1&z=1234>

26. Кодекс законів про працю України. Офіційний портал: zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08
27. Закон України «Про оплату праці». Офіційний портал: zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр
28. Закон України «Про зайнятість населення». Офіційний портал: zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17
29. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття». Офіційний портал: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14
30. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності». Офіційний портал: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14
31. Закон України «Про колективні договори і угоди». Офіційний портал: zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12
32. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)». Офіційний портал: zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-вр
33. Закон України «Про інформацію». Офіційний портал: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12

Інформаційні ресурси

34. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал законодавства: zakon.rada.gov.ua
35. Державна служба статистики України: ukrstat.gov.ua
36. Міністерство соціальної політики України: msp.gov.ua
37. Міністерство економіки України: me.gov.ua
38. Федерація професійних спілок України: fpsu.org.ua

Затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи, протокол №1 від 27 серпня 2025 р.